

Tulevaisuuden sote-keskus Lapissa -hankkeen kuvaus ja tulokset

Helposti saatavat palvelut yhteistyöllä

Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa kehitettiin perusterveydenhuoltoa, sosiaalihuoltoa ja erikoissairaanhoidtoa ja näiden toimintojen välistä yhteistyötä Lapin hyvinvointialueella.

Keskeistä on ollut palveluiden saatavuuden ja jatkuvuuden parantaminen sekä henkilöstön osaamisen tukeminen ja kehittäminen.

Hanke toteutettiin ajalla 1.8.2020–31.12.2023.

SOTE-KESKUKSEN KEHITTÄMINEN

Avovastaanotot

Hankkeen aikana pilotoitiin ja kuvattiin avovastaanottojen erilaisia toimintamalleja, kuten episodiasiakkaan ja pitkään palveluja tarvitsevan asiakkaan hoitomallit. Vuonna 2023 käynnistettiin hoidon jatkuvuusmallin kehittäminen.

Omaolon oirearviot yhdeksään kuntaan

Sähköinen yhteydenottolomake neljään terveyskeskukseen

LUE LISÄÄ HANKKEESTA:
ekollega.fi/tulsote-hanketulokset

TUTUSTU DIGITAALISIIN PALVELUIHIN:
ekollega.fi/tulsote-digitaaliset-palvelut

LUE LISÄÄ SOSIAALI- JA
TERVEYSKESKUKSEN KEHITTÄMISESTÄ:
ekollega.fi/tulsote-sosiaali-ja-terveyskeskus

- ✓ Hankkeessa kehitettiin sosiaali- ja terveydenhuollon monialainen yhteistyömalli.
- ✓ Hoidon jatkuvuusmalli eteni käynnistysvaiheeseen.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon kehityskohteita olivat vastaanottokäytäntöjen kehittäminen, erikoishammaslääkäripalveluiden ja päivystyspalveluiden saatavuus, monialaisten asiakkuuksien tunnistaminen sekä suun terveydenhuollon integrointi osaksi muita palvelupolkuja, kuten erikoissairaanhoidon. Hoidon saatavuuden seuranta, hoitoketjuja sekä ajanvaraus- ja kirjaamiskäytäntöjä yhtenäistettiin.

Terveyden edistäminen

Maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaille

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu toteutettiin seitsemässä kunnassa yhtenäisen toimintamallin mukaisesti. Ammattilaisten osaamista vahvistettiin koulutuksilla, ja he kehittivät ehkäisyyn liittyviä palveluja, kuten nuorten seksuaalineuvontapisteeseen.

**Sähköinen ajanvaraus
ehkäisypalveluihin**

**Omaolon seksitautioirekysely
ehkäisypalveluihin**

- ✓ Henkilöstön osaamista vahvistettiin koulutusten avulla, ja esihenkilöille luotiin oma valmennuskokonaisuus käytäntöjen yhtenäistämiseen.
- ✓ Yhtenäinen lasten ja nuorten terveystarkastusten kutsutaulukko otettiin käyttöön suun terveydenhuollossa.

Elintapaohjaus

Ikäneuvolan toimintamallia on kuvattu monialaisessa kehittäjäverkostossa. Neuvokas perhe -menetelmää on vahvistettu koulutusten avulla. Palveluja kehitettiin yhteistyössä eri järjestöjen, kuten Sydänliiton, kanssa.

Kirjaaminen

Terveyden- ja sosiaalihuollon kirjaamiskäytänteitä yhtenäistettiin ohjeiden ja henkilöstön koulutusten avulla.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa kehitettiin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisiä hoitoa tukevia käytäntöjä kuvaamalla hoito- ja palveluketjuja.

- ✓ Tärkeä painopiste oli mielialahäiriöiden palvelupolun kuvaaminen. Ammattilaisille laadittiin polkuun liittyvä ohjeistus ja asiakkailla omansa.
- ✓ Ammattilaisten mielenterveysosaamista vahvistettiin Mielenterveyden ensiapu- ja itsemurhien ehkäisykoulutusten avulla.

Viisi matalan kynnyksen sähköistä yhteydenottokanavaa mielenterveyspalveluihin

Terapianavigaattorin pilotointi Rovaniemellä

Psykososiaaliset menetelmät

Hankkeen aikana koulutettiin 80 IPC-ohjaajaa, 25 kognitiivisen lyhytterapian osaajaa ja ohjattua omahoitoa 15 sote-ammattilaiselle.

Saamenkielisen ja -kulttuurin-mukaisen mielenterveystyön palvelupolkukuvaus

Mielenterveystyön lomakkeiden saamentaminen asiakkaille

Yhteydenotto saamelaisten psykososiaalisen tuen yksikköön

- ✓ Ammattilaisille laadittiin psykososiaalisten menetelmien käsikirja sekä video nuorten IPC-menetelmästä.
- ✓ Kuvattiin IPC-N-työntekijälle ja Linity-työntekijälle ohjautuminen.

LUE LISÄÄ:
ekollega.fi/tulsote-sosiaali-ja-terveyskeskus#mielenterveys

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluiden keskeisimmät toimenpiteet olivat palvelujen saatavuuden parantaminen ja aikuissosiaalityön roolin vahvistaminen.

- ✓ Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen rooleja selkeytettiin ja sosiaalihuollon tuen tarpeen tunnistamiseen kehitettiin uusia työkaluja.
- ✓ Sosiaali- ja terveydenhuollon välistä yhteistyötä kehitettiin työpajojen ja uuden yhteistyömallin avulla.
- ✓ Aikuissosiaalityön asemaa vahvistettiin koulutusten, webinaarien ja julkaisujen (mm. Aikuissosiaalityön käsikirja) avulla.
- ✓ Rovaniemellä toteutettiin sosiaalisen kuntoutuksen pilotointi.

**Yhtenäistettiin ilmoitus sosiaali-
huollon tuen tarpeesta, sähköinen
lastensuojeluilmoitus ja ilmoitus
lastenvalvojalle**

Työttömien työ- ja toimintakyvyn tuki

Työ- ja toimintakykyarvioiden hoito- ja palveluketjua mallinnettiin monialaisessa yhteistyössä. Ammattilaisille laadittiin ohjeet hoito- ja palveluketjun eri vaiheisiin.

Kuntoutus

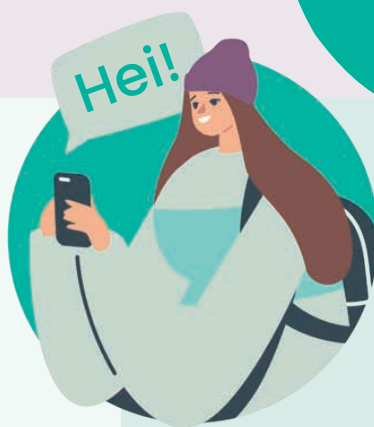
Ammattilaisten osaamisen vahvistamisessa keskityttiin kuntoutustarpeen tunnistamiseen ja oikea-aikaisten palveluiden tarjoamiseen.

- ✓ Lääkinnällisen kuntoutuksen linjauksia yhtenäistettiin.
- ✓ Hankkeen aikana pilotoitiin tuki- ja liikunta-elinpotilaan hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoon ohjautumisen toimintamallit.

**Kuntoneuvolan etävastaanotto
pilotoitiin**

LUE LISÄÄ:
ekollega.fi/tulsote-sosiaali-ja-terveyskeskus#sosiaalipalvelut

Päivystysapu 116117

Hankkeessa valmisteltiin Päivystysapu 116117 -palvelun palvelumalli Lapin hyvinvointialueelle.

Lapset, nuoret ja perheet

Hankkeen aikana kehitettiin perhekeskustoimintaa, lastensuojelua sekä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluja. Palveluja kehitettiin monikanavaisiksi ja asiakaslähtöisemmiksi.

Katso video
perhekeskus-
toiminnasta

LUE LISÄÄ:
ekollega.fi/tulsote-lapset-nuoret-ja-perheet

Perhekeskukset

Perhekeskustoimintaa kehitettiin 14 Lapin kunnan alueella. Hanke on tukenut perhekeskusten verkostoitumista ja luonut maakunnallisen perheiden palvelujen verkoston sekä perhekoordinaattoreiden verkoston. Alueellisesti otettiin käyttöön lapsiperheitä tukevia toimintamalleja, kuten kohtaamispaikkatoiminta ja eroauttaminen. Monialaisessa yhteistyössä on laadittu perhekeskuskonsepti Lapin hyvinvointialueelle.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Mielenterveyspalvelujen kehittämisen yhteydessä olivat ennaltaehkäisevät toimet, varhainen tuki ja vanhemmuuden tuki. Otettiin käyttöön mielenterveyshäiriöiden ennaltaehkäisyyn ja hoitoon sopivia menetelmiä, kuten IPC-N, Cool Kids ja Lapset puheeksi. Mielenterveystyön

ennaltaehkäiseväksi työkaluksi kehitettiin Walk in Talk -toimintamalli.

Lastensuojelu

Hyvinvointialueella toimivan monialaisen asiantuntijaryhmän työskentely vakiintui hankkeen aikana. Lasten sosiaalihuollon tuen tarpeen tunnistamiseen kehitettiin työkalu.

Pyydä apua -palvelu

Pyydä apua -palvelun saamentaminen

Saameperhekeskuksen mallinnus

Saamenkieliset ja -kulttuurinmukaiset palvelut

Hankkeen aikana palveluiden saatavuutta ja laatua parannettiin eri keinoin. Keskeiset toimet liittyivät lasten, nuorten ja perheiden palveluihin, mielenterveys- ja päihdepalveluihin ja digitaalisten palvelujen kehittämiseen.

LUE LISÄÄ:
ekollega.fi/tulsote-saamenkieliset-ja-kulttuurinmukaiset-palvelut

- ✓ Asiakasmateriaaleja ja palveluita saamennettiin.
- ✓ Ammattilaisia koulutettiin kulttuurisensitiivisiin työkäytäntöihin Saamen kielen ja kulttuurin perusteet sote-ammattilaisille -koulutuksen avulla.
- ✓ Palveluihin liittyvää yhteistyötä Norjan kanssa syvennettiin.

Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palvelujen kehittäminen kohdistui RAI-arviointijärjestelmään, kotikuntoutukseen ja perhehoitoon.

- ✓ RAI-järjestelmä otettiin käyttöön ja käyttöä tuettiin kahdeksassa kunnassa. Laadittiin yhtenäisiä toimintamalleja Lapin hyvinvointialueelle.
- ✓ Ennakoivan kotiutuksen mallia päivitettiin ja mallin mukaista käytönottoa tuettiin.
- ✓ Ikääntyneiden perhehoitoon laadittiin toimintaohje.

- ✓ Kuntoutumista tukeva arviointijakso mal-
linnettiin ja valmennettiin kaikille palvelualueille.

Perhehoitajien laskutuslomake ja sähköinen ajanvarauskalenteri

Hoitajan sähköinen lähete

LUE LISÄÄ:
ekollega.fi/tulsote-ikaihmiset

**Pohjois-Suomen
sosiaalialan
osaamiskeskus**

Puh. 040 570 2844
www.ekollega.fi

Lisätietoja

Rea Karanta
Hankejohtaja
Tulevaisuuden sote-keskus -hanke
Puh. 040 646 3906
rea.karanta@lapha.fi

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lapin buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lapin pue'rrvääjjamvu'vdd

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

 **Tulevaisuuden
sote-keskus**